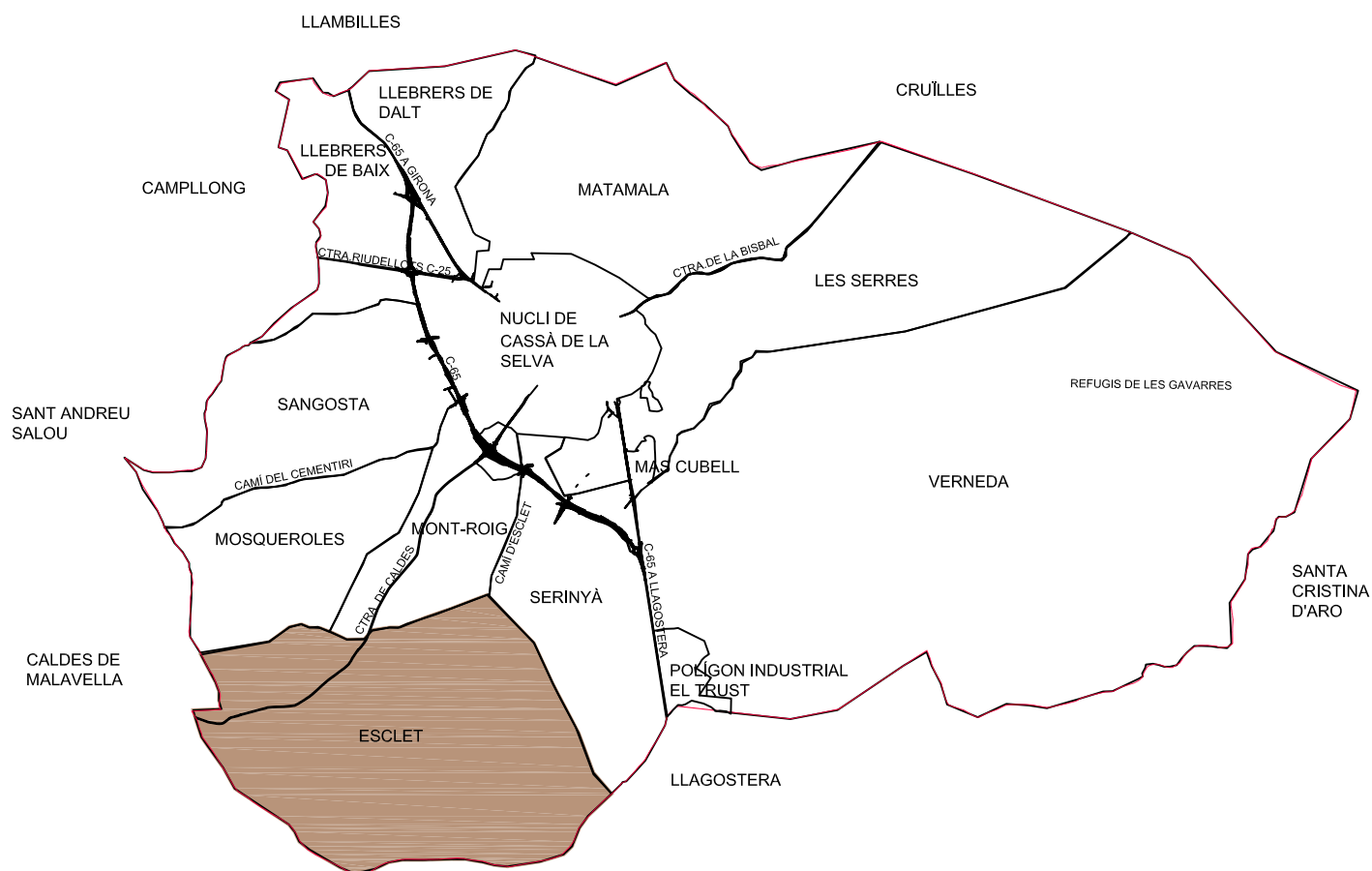

VEÏNAT D'ESCLET

ACCÉS PRINCIPAL AL VEÏNAT:

Des del nucli urbà, tant per la banda esquerra de la carretera de Caldes de Malavella, parcialment, com pel camí d'Esclet (prolongació del carrer del Sud).

VEÏNAT D'ESCLET

1 – GEOGRAFIA DEL VEÏNAT

El **veïnat d'Esclet** ocupa tota la zona sud el terme de **Cassà** i limita a l'est amb el **veïnat de Serinyà**; al sud amb la **riera Cagarella** que el separa dels termes de **Llagostera** i **Caldes**; a ponent, amb la **riera Gotarra** que el separa del terme de **Caldes**, i amb la **riera Verneda** que el separa del terme de **Sant Andreu Salou**; al nord, amb els veïnats de **Mosqueroles** i **Mont-roig**. El seu territori és el més planer de tot el municipi amb planes extenses que s'eixamplen seguint les ribes dels cursos d'aigua que el limiten i el creuen: al sud el **pla de Cagarella**, a ponent el plans de **Vilabella** i de **Perafita**; i al nord el **pla d'Esclet** que s'eixampla extensament per les dues ribes de la **riera Verneda** que travessa el territori de llevant a ponent. També separant les conques de la **Verneda** i de la **Cagarella** existeix una part un xic més enlairada formada per una ampla carena o cordó orogràfic que arrenca de la part oriental del **veïnat de Verneda** des d'on, direcció a ponent, va perdent altitud; travessa el **veïnat de Serinyà** on decanta suaument cap al sud-oest i des de **can Sureda**, a 124 m. d'altitud, baixa a 123 m. a **can Gurí**, a 122 m. a **can Frigola**, a 117 m. a **Vilabella**, des d'on s'inclina i es fon dins el pla homònim que manté altituds que s'anivellen entre 106 m. i 105 m. d'alçada s.n.m.

A la part nord-oriental del veïnat, a les terres planes ocupades avui pels masos **Domingo de la Bassa**, **mas Cabra**, **can Sacot** i **can Ravenissa**, hi apareix a finals del s. XIII el nom de **Parades** (**Dominici de Parades** i el **mas** i **masada** dita **Parades**) que indica l'existència d'un territori amb aquest nom i que efectivament, a principis del segle XIV, apareixerà el denominat **veïnat de Parades**, amb diversos masos que en formaven part. Aquest veïnat secundari va ser oblidat a partir de finals del segle XVII i ja no hi ha cap veí que en recordi la seva existència.

2 – LES AIGÜES

Ja s'han indicat els cursos perifèrics que limiten el veïnat pel sud i ponent: La **riera Cagarella** procedent del **veïnat de Serinyà**, afluent de la **riera Gotarra** que procedeix del municipi de **Llagostera** i la **riera Verneda** que neix a **Sant Cebrià dels Alls** al **puig d'Aiguabona**, des d'on recorre la part nord-oriental de les terres de **Romanyà** i des d'on baixa cap a la plana limitant aquesta antiga parròquia i el terme de **Llagostera** amb el de **Cassà** fins que assoleix les terres del **mas Ribot**; des d'aquí entra decididament en el terme de **Cassà**, travessant els veïnats de **Verneda**, **Serinyà** i **Esclet**, des d'on gira cap al nord i llavors limita el terme de **Sant Andreu Salou** amb el **veïnat de Mosqueroles**. També a la zona hi ha diversos valls madrals que drenen les zones planes al nord i al sud de la **Verneda** que desguassen, els primers dins la **Verneda** i els altres dins la **Gotarra**.

3 – ELS CAMINS

Hi ha diversos camins que creuen el veïnat, els principals són el **camí de Cassà Esclet** que comença al **carrer del Sud** i va fins a **Vilabella**; el ja comentat **camí de Vilabella a Girona** que passava per **Perles** i **Llebrers**; el **camí ral de Girona al Castell de Llagostera** que fa de límit entre **Serinyà** i **Esclet** i entra al terme de **Llagostera** després de travessar la **Cagarella**, al sud de **can Flota**; El **camí ral de Girona a Tossa** que passava pel costat del **mas Pla (mas Cuquí)** i del **mas Iern**, on després de travessar la **Cagarella** entrava en el terme de **Llagostera**; el **camí públic de Cassà a Caldes** que quedà substituït per la carretera que uneix les dues poblacions; El **camí públic d'Esclet a Caldes de Malavella** que travessava la **riera Gotarra** a ponent del **mas Oller**; el

camí de Vilabella a Sant Feliu de Guíxols que passava prop del mas Sureda i del mas Adrià de Serinyà.

4 – LA VEGETACIÓ

Esclet té unes zones agrícoles importants on s'hi sembren cereals, farratges, blat de moro, colza, etc.. També dins el seu territori hi ha algunes clapes arbrades situades al nord de la **carretera de Caldes**, en les terres que formen part del **mas Pagès** i dels **mas Mercader** on actualment hi predomina la pineda de pi pinyoner (**pineda d'en Sacot**) mentre que a la resta hi són abundosos els roures barrejats amb pins, alzines i algun suro; una altra peça boscosa que havia format part del **mas Crisità** es troba al nord del **camí de Cassà a Esclet** on també hi abunden els roures acompanyats amb alguns pins, alzines i suros; a orient del **mas Gurí** també hi ha una franja boscosa amb la mateixa vegetació indicada; al nord i a ponent de **can Catarol** es conserva encara una extensa zona boscosa de les mateixes característiques que l'anterior; també al sud del **mas Gruart** i a ponent del **mas Iern** hi queda una clapa de bosc on la roureda hi és predominant.

5 – NOTES HISTÒRIQUES

El document més antic que esmenta el topònim **Esclet** és de l'any 919, en una venda feta per **Emmó**, filla de **Sisegud**, a favor de la comtessa **Garsenda**, vídua del compte **Guifré Borrell** (874-911), de la meitat de la **vall de Llagostera** (*Locustaria*), en el comtat de **Girona**, amb les seves vil·les i vilars fins als seus límits que, per sol ixent, limiten amb els de la **Vall d'Aro** (*valle Arace*) o els de **Panedes** (*Penitese*) o amb el mar; i de migjorn arriba fins al mar o als termes de **Caldes** o als de **Maçanet**, a occident semblantment en els termes de **Maçanet** (*Mazanedo*) o en els de **Caldes** (*Calidas*) i des d'aquí fins als límits de la **vil·la Esclet** (*villa Ascleto*), de la part de tramuntana en els límits de la **vil·la Cassà** (*villa Cacioano*) i amb la **Verneda** (*ipsa Verneta*).

El topònim **Esclet**, és la forma catalana del mot llatí **aesculus**, que s'aplicava a una zona on l'arbre dominant era el roure i al bosc on aquest abundava **aesculum** o sigui la roureda. Segons **Mª Reina Bastardas i Rufat** (La formació de Col·lectius Botànics), *“el topònim Esclet ha d'ésser de formació molt antiga ja que **AESCULUS** > roure va desaparèixer ben aviat del llatí parlat a Catalunya i pel que sembla també del parlat a gairebé tota la resta de la Romània..... El nom d'aquest topònim s'explica a partir del col·lectiu documentat en llatí clàssic **AESCULETUM** >roureda. Aquest apel·latiu llatí ja va convertir-se en topònim donant nom propi a un lloc de Roma. A Catalunya aquest topònim ha de ser de formació antiquíssima ja que **AESCULUS** sembla haver desaparegut ben aviat del llatí d'aquesta zona on no deixà més rastre que aquest topònim”*. Cal assenyalar que la roureda està ben documentada en els documents històrics a **Esclet** on la seva extensió deuria ser considerable; una recordada roureda important va ser la **roureda d'en Sacot** que fou arrencada durant la dècada de 1940 a 1950.

En el **Diccionari topogràfic de l'antiga Roma** (London: Oxford University Press, 1929. A l'apartat **Aesculetum**, diu: un arbrat de roures al **campus Martinus** (Varro, LL. V 152) on es feu l'assemblea on es va reunir el 287 aC. per aprovar les **lleis Hortesianes** (Plin. NH XVI, 37). El **Vicus Aesleti** (**aesc(u)leti**) (que) prengué el seu nom de l'arbreda, es situaria una mica al nord del modern **ponte Garibaldi** (HJ 521-522).

La **vil·la d'Esclet**, l'any 923 ja s'hi documenta l'existència d'un camí que anava a una casa forta, situada al **puig de Sant Vicenç** (*podio Sancti Vincentii*)¹. Aquesta casa forta només pot ser l'actual **mas Vilabella** i ens indica que en aquell moment ja hi devia existir una capella o oratori dedicat a aquest sant, que donava nom al puig i a la casa. Per un document una mica posterior (any 930), també sabem que en el seu territori hi havia un vilar, anomenat **Dacó** i que el seu propietari, un tal **Dacone**, l'havia donat abans de morir, juntament amb una sureda, a l'església de **Santa Maria de Girona** (actual catedral). A l'any 947 en una donació feta pels **comtes de Barcelona** al **monestir de SFG.** de l'alou anomenat de **Spanedat**, en l'afrontació de cerç diu que s'uneix als termes **d'Esclet** (*et de circi annectit cum termes de A(s)clet*).

També al mateix **monestir de Sant Feliu de Guíxols**, l'any 1053, el cavaller **Sunyer Riclà** i sa muller **Chilio**, de **Pals**, li donà diversos alous que tenien en el terme de **Llebrers a Cassà** on aquest monestir hi tenia un nombre important de rendes. Al 1.104 va ser quan **Aimeric**, clergue de la **Seu de Girona** qui donà al citat **Monestir** els alous situats a **Calonge**, a **Cassà** i a **Vallors**. També, l'any 1163, en una butlla del papa **Alexandre III**, és donava reconeixement dels béns del **Monestir de Sant Feliu de Guíxols**, entre els quals hi havia, entre altres un "*Alodium quod vocatur de Vilabella magno alodium de Catiano sive Peruls*", (*alou que anomenen de Vilabella, gran alou de Cassà o de Perles*). La cita deixa clar que el **Monestir de SFG.** era senyor directe de la gran finca de **Vilabella** i efectivament els documents indiquen que la majoria de masos **d'Esclet** pertanyien en la seva totalitat o en part al citat Monestir el qual, a més, també tenia la senyoria directa d'altres masos en altres veïnats del terme de **Cassà**. La **casa forta de Vilabella**, l'any 1348, va ser establerta per l'**Abat Ramon**, del citat Monestir, a **Guillem Frigola**, de **Cassà** pel preu de 5.250 sous barcelonesos de tern.

La parròquia de Cassà de la Selva té un interès especial ja que va ser dirigida, en la seva vida espiritual, per dos domers (el que podríem anomenar "director de la parròquia") que alternaven la feina setmanalment. Hi havia la doma de Verneda i la doma d'Esclet. Aquesta darrera arribava fins a la masia la Capçana, una de les masies importants de la doma de Verneda.

El primer document que parla de Cassà l'any 914 també fa referència a la "villa Ascleto". Aesculetum en llatí vol dir alzinar.

Des de sempre s'ha dit que el veïnat d'Esclet és el més noble de tots perquè en el segle XVIII va ser un dels més rics. El cadastre de 1733 referma, d'alguna manera, aquesta opinió ja que hi consten moltes cases catalogades de primera classe. Entre elles trobem: Narcís Gruart (can Gruart), mas Padré, la casa d'en Pla d'Esclet, mas Cristià, Josep Barnes (can Barnés), Antoni Frigola (can Frigola), mas Vilabella, Miquel Oller (ca l'Oller)...

Les masies que rebien els noms de mas Padré i casa d'en Pla d'Esclet, són els actuals can Gurí i can Cuquí, respectivament.

Segons la memòria oral, l'actual cal Rei de Riberes s'anomenava primerament mas Romagà i després el Jardí del Rei. Aquest darrer motiu se li va donar a causa del viver de plantes que hi havia. Segons la memòria oral, quan talaven un arbre, en plantaven tres.

¹ ADG, Mitra, Cartoral de Carlemany, f. 346bis a-347a, Josep Maria Marquès, Cartoral, dit de Carlemany, del bisbe de Girona (s. IX-XIV) núm. 38.

En el padró d'habitants de 1894 hi figura el mas Alsina que no consta en el padró actual. El seu propietari era Ignasi de Araver.

Prop de can Farrés nou hi va haver una masia que actualment ha desaparegut, l'anomenada can Camós.

El procés de desamortització dels béns eclesiàstics, que va ser consolidat per Mendizábal a partir de 1836, també va afectar algunes propietats de Cassà de la Selva. De fet, el nombre de finques desamortitzades a Cassà va ser de vuitanta-set. Vilabella d'Esclet va ser una de les propietats desamortitzades al Monestir Benedictí de Sant Feliu de Guíxols. Adossada a can Vilabella hi ha la capella de Sant Vicenç d'Esclet on actualment se celebra l'aplec de Sant Vicenç. Anteriorment, aquesta festa se celebrava a can Gruart. Cal tenir present que a can Frigola (el mas Frigola és documentat ja el 1234 en un pergamí de l'Arxiu Diocesà) i a can Gruart hi va haver un oratori privat fins a l'any 1936, els quals van patir les conseqüències de la guerra.

Els padrons d'habitants antics és molt corrent descobrir-hi motius que no es localitzen en els padrons més actuals. En alguns casos, això és degut al fet que un mateix nucli constava de dues o tres masies. Aquest és el cas, entre d'altres, de can Gruart. En el padró d'habitants de 1915, hi trobem escrits els motius de can Xiberta i can Gruart. Aquest darrer és el que s'ha conservat fins avui dia. També és el cas de les masies de can Calonge (segons la memòria oral, abans se'n deia can Canonge), can Panedes i can Farrés. Aquestes tres masies formaven el mas Estroc, tal com s'observa en el padró d'habitants de 1894.

Can Xiberta, es correspon amb el mas Cristià d'Esclet, del que n'era propietari el notari Xiberta, de Cassà. I can Canals es correspon amb l'antic mas Dalmau d'Esclet.

6 – ELS MASOS

DOCUMENTATS PER SEGLES

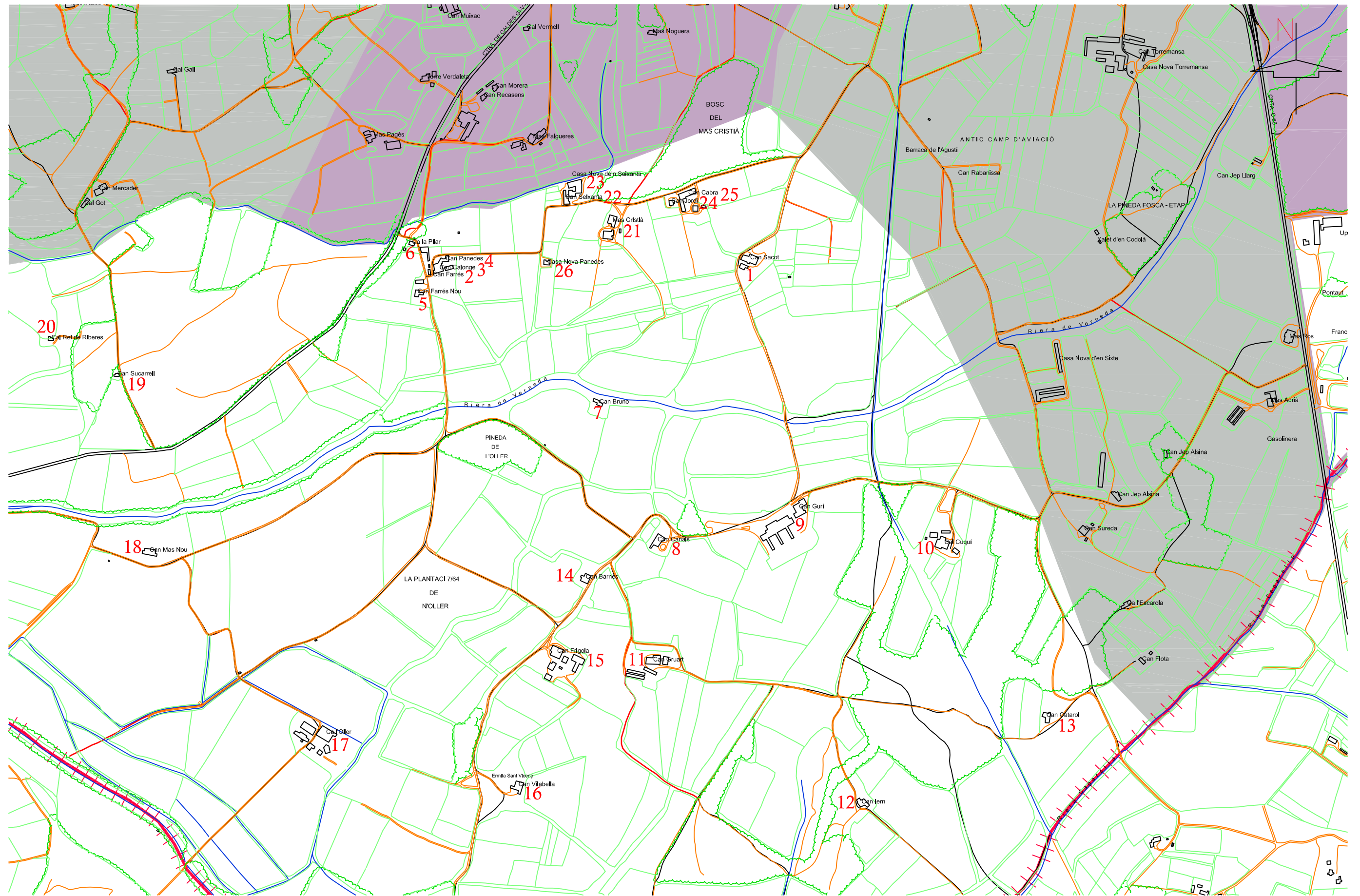
001	Mas Vilabella s. XII, al s. XXI
002	Mas Gruart s. XII, al s. XXI
003	Mas Feiliu (terres a Esclet) s. XII
004	Mas Ballell s. XIII, s. XIV, s. XV, s. XVI, s. XVII, s. XVIII
005	Mas Canorat s. XIII
006	Mas Cristià. s. XIII al s. XXI
007	Mas Dalmau s. XIII, al XIX
008	Mas Ferrer s. XIII
009	Mas Floreta s. XIII
010	Mas Frigola s. XIII al s. XXI
011	Mas Macip s. XIII i s. XIV
012	Mas Martí s. XIII
013	Mas Oller s. XIII al s. XXI
014	Mas Trill s. XIII
015	Mas Vern s. XIII
016	Mas Vivet s. XIII, s. XIV, S. XV
017	Mas Agual s. XIV
018	Mas Albertí s. XIV
019	Mas Barnés. s. XIV al s. XXI

020	Mas Blanch s. XIV, s. XV
021	Mas Carles s. XIV
022	Mas Coromina. s. XIV
023	Mas Vila, s XIV
024	Mas Deulofeu, s. XIV
025	Mas Dorca, s.XIV, s. XV
026	Mas Esteve del Pla, s. XIV
027	Mas Gili, s. XIV,
028	Mas Isern, s. XIV, s. XV, s. XVI, s. XVII, s. XVIII, s. XIX
029	Mas Pedrer, s. XIV, al s, XIX
030	Mas Parades, s. XIV, s. XV
031	Mas Pla, s. XIV a s. XIX
032	Mas Pons, s. XIV
033	Mas Revell, s. XIV
034	Mas Silvela, s. XIV
007/A	Mas Canals, s. XX I XXI
031/A	Mas Cuquí, s. XX i XXI.
035	Mas Sacot, s XVIII, a s. XXI
035/A	Mas Puig, s. XIX
036	Mas Romagà, s. XIX
036/A	Cal Rei de Riberes, s. XX i XXI
037	Mas Seixanta, s. XIX
038	Mas Socarrell, s. XIX
004/A	Mas Iern, S.XIX al S. XXI)
028/A	Mas Catarol, s. XX i s. XXI

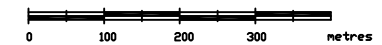
Nota:

Els dígit seguits d'una A indiquen el mateix mas que canvia de nom.

VEÏNAT D'ESCLET					
Núm. veïnat	Nom	Coordenades UTM 31 ETRS89		Referència cadastral	
		X	Y	Polígon	Parcel.la
1	Can Sacot	488932	4634813	13	26
2	Can Farrés	488107	4634783	13	2
3	Can Calonge	488095	4634779	13	3
4	Can Panedes	488095	4634789	13	1
5	Can Farrés nou	488046	4634720	12	23
6	Ca la Pilar	488031	4634855	12	43
7	Can Bruno	488535	4634424	13	46
8	Can Canals	488694	4634053	13	52
9	Can Gurí	489072	4634131	13	55
10	Cal Cuquí	489465	4634045	13	63
11	Can Gruart	488682	4633724	13	78
12	Can Iern	489248	4633344	13	81
13	Can Catarol	489754	4633576	13	86
14	Can Barnés	488497	4633953	12	31
15	Can Frigola	488418	4633744	13	76
16	Can Vilabella	488313	4633384	13	77
17	Ca l'Oller	487785	4633533	12	35
18	Can Mas Nou	487317	4634025	12	5
19	Can Sucarrell	487228	4634498	10	51
20	Cal Rei de Riberes	487047	4634596	10	36
21	Mas Cristià	488556	4634880	13	9
22	Can Seixanta	488463	4634976	11	155
23	Casa nova d'en Seixanta	488459	4634973	11	155
24	Can Jordi	488732	4634967	13	15
25	Can Cabra	488795	4634948	13	15
26	Casa nova Panedes	488393	4634808	13	7

AJUNTAMENT DE CASSÀ DE LA SELVA
 Servels Tècnics Municipals
 Rambla Onze de Setembre, 107 - 17244 Cassà de la Selva
 Telèfon: 972 460005 - Fax: 972 463708
 e-mail: ajuntament@cassa.cat

VEÏNAT d'ESCLET
 Escala 1/10.000 PLÀNOL 06